

(א) וַיִּקַּח כ. עַל שֵׁשׁ הַגִּילּוֹן בְּשֵׁשׁ הַגִּילּוֹן, (ב) קְדוּשָׁתוֹ, (ג) קְדוּשָׁתוֹ כִּי לִקְדָּשׁוֹ, (ד) קְדוּשָׁתוֹ, (ה) רַעֲשִׁי לַמִּי, (ו) רַעֲשִׁי לַמִּי.

תורה אור השלם

1 עשר בְּרָשִׁים יִשְׁוֶל וְעֵבֶד לֹהֵא לְאִישׁ מְלוּחַ. מְשִׁיל כִּבֵּז

הגהות הב"ח

(א) גַּם שְׂדֵי מַכִּירָה לֹךְ שְׂדֵי נְתוּמָה לֹךְ, (ב) רַעֲשִׁים דִּיהִ מְחֻזְקִין הַדִּיהִ, (ג) לִיִּחָ מְחַבְּרָה וְכִי כָּל עֵינֵי פְּלוּגָה לִיִּחָ דִּיהִ לֹךְ וְכִי לֹךְ בְּעֵינָי אֵל שְׂעֵרָה אִיקְנִי וְאֵל בְּעֵינָי, (ד) דִּיהִ כִּבֵּז וְכִי בְּשָׂר שְׂעֵרָה לֹא מְשַׁמֵּת.

מוסף רש"י

בתחומא. לא היית קרוב אלול שחובל לגלגל בתחומא בית המדרש. ראשון משמעו (בי"ק ב.). נכסים שיש להן אחריות. היינו קרקעות. שמחייב כל אדם הלוה. והטובה מחברי עולין, לפי שקיימן ועומדין לשיקן נטמנין עולין (קדושין ב.). שקיימן בעולם (רשב"ם קטן י"ט). בכסף. נתמן משמט (שם). ובשטר. אם כבז לו (שם). עד שיתן דמיא. דלא גמיר מוכר ומקנה עד דקביל דמיא (שם). רבנן דקביל דמיא בעי שטר אלא הכי דרשם (שם). ודכאמרינן לעיל (שם). קא זז מבורה ונתנה. קא סלקא דעתך או לא קמי (שם). במוכר שדרה מפני רעתה. דנחיל לא ליקנייה (שם). ליה שטר אלא לנתק כי הוי דלא מצי למיהדר ביה (שם). ורב אשי אמר. קא מתירי נותמן מתנה מיירי וכולה מתא היא ולאו או לא קמי, אלא דלא וקן כבז לו עד שמכרה למתנה לך. לייפות את כמו אשם נעשה בעל חוב על שנתן מתנה שוב עליה למכור ממנו דמיס המטרש"ס (שם).

מוסף תוספות

א. והרס יכולה להודייה בתחומא. ב. שמתוך שאין עומדין אלא לראיה שבזון עירובין לעמוד זמן מרובה ולפיקן כל שיכולין להודייהן ספולין. ג. ורש"י ורש"י שהשטר של קנין יכול להועיל לראיה כמו כן הדין יכול להועיל וכו' עיקרו לא לכן נעשה. ח. קדושין ג. ורש"י ליה כמכר, כ"ש כאן שכתב לו בהדיא שרי מכורה לך. ט. עין רשב"א ורש"י מה שמכר בשם ר"מ.

רבינו גרשום

יחזיק לאחר מיתת בעלה ג' שנים: דייני גולה. שמואל וקנא: הדר ביה מר משמעתא. דאמר לעיל האמר רב אין מחזיקין: מסתבר טעמיהו אמרי. משום דש"ל בחיורין דרב יוסף דאמר לעולם באחר וכו': פ"ם מוזני הוא דקא אכלה. ולא משום דמחזיקת היא בה: לא צריכא בגון ידוהו לא ארע' אחריזי לפוזנותי. והחזיקה באחרת אפילו הכי לא הויא חזקה

חזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

נא.

**עין משפט
נר מצוה**

רב א מיי פ"ג מהל' טוען הלכה מ סג עין לה טו"ע ח"מ ס' קמט עטף ט: רב ב מיי פ"א מהל' מכירה הל' ג ופ"ב מהל' זכיה הל' א סג עין פפ טו"ע ח"מ ס' קל ספי א וס' רמא עטף א: רב ג מיי פ"א מהל' מכירה הלכה ז סג עין טו"ע ח"מ ס' קלא סעף ב: רב ד מיי שם טו"ע שם ס"א: רב ה מיי שם טו"ע שם ס"ב: רב ו מיי פ"ב מהל' מלוה הלכה ח טו"ע ח"ה ס' פו סעי' ב:

רבינו גרשום (המשיך)

דבעל גבי אשתו שתיק. הא מייא ריה. דובנה ניהלה יש לה חזקה אמאי נימא דבעל משום הכי ובזונה ניהלה כרי לגלויי לי וזו דהוה לא דהות סטמא מינא ולהכי ובזונה ניהלה ולא מכרה גזירה גזירה דהא מה שקנתה אשה קנה בעלה. ש"מ מל"א מצי למימר הכי איכא למישמע מינה דהמוכר שדהו לאשתו קנתה ולא אמרי לגלויי וזו הוא דבעי ואי מייא ראה הויא חזקה. לעולם המוכר לאשתו (ב) קנתה ולא אמרי לגלויי וזו הוא דבעי. והאי דייקת הא ראה יש לה היינו ראה חזקה דאי מייא ראה דיהבה לה במתנה ראייה ראייה: בתחומא. בבית המדרש: אר ליה. המוכר שדהו לאשתו וכו' ולא אמרי לגלויי וזו בעי: אמר ליה מאי מעלייתא. פשיטא דקנתה: דל וזו מהכא. דאפי' לא יהבה ניהליה וזו אפי' הכי קנתה בשטר דקא גמר ומקנה לה בשטר. דחנן כו' בכסף בלא שטר ובשטר בלא כסף ולא מצי למיחזרי ביה: עד שיתן דמי. (ג) ואי אמרי הא לא קנתה היינו טעמא משום דלגלויי וזו בעי. ומקשי ולא. דלא קנה עד דיהיב וזו. ומתיב וכו' וזו זה מכורה ונתנה. ורש"י דלא נתן דמי אלא משום דניתת השטר קנה. הכא נמי דל וזו מהכא ותקי בשטרא: במוכר שדהו מפני רעתה. שאין בה תועלת ומחמת שריא דקא רעא גמר ויהבה ניהליה ארע' דלא קיביל דמיס. אבל בבלמא לא קנה עד שיתן דמיס. והכי נמי במוכר שדהו לאשתו לא קנתה דמצי אמר לגלויי וזו הוא דעבדי משום הכי איצטריך להו למימר בתחומא דקנתה ולא מצי אמר לגלויי וזו עבדא. ורב ביבי מסיים בה משמיה דרב כחיה דהמוכר שדהו לאשתו משום הא דאין לה ולמה כתב לה בלשון מכירה כדי ליפות כחה דרעתו קרובה אצלה. בדבשטר מכירה בחובין בו אחריות. ובמסכת קדושין כתב רב אשי אמר במתנה בקש ליתן לו וכו' וקאי אמוכר שדהו מפני רעתה: אין להן עליו כלום. דפטור מלשלם: מאי טעמא לאו משום דאמרינן לגלויי וזו הוא דעבדי דלוה מהן ולא גמר לפרוע להן. ומקשי' לרב נתמן דאמר לא אמרינן לגלויי וזו עבד. לגבי הלאה שאני דלא גמר לשעבדי נפשיה למיחזר עבד לאשתו או לעבדו. דמיעד דיע דעבד ליה לאיש מלוה ולא

דייני גולה. שמואל וקנא צפרק ראשון דסנהדרין (דף י: ע"ש): מחזיקין. (ט) והיה לה למנות: מסתברא אמרי. היכא דהויא מקלפת חזקה צחי בעלה ושלם לאחר מיתת הבעל כמו שפירש רב יוסף לעיל (ג): התם הוא דמסתברא דמחזיקין דהא רב גופיה ה"ק לעיל (סג) אשם איש נריכה למנות דמשמע דמחזיקין ומיהו דייני גולה (ט) בכל ענינין פליגי אדרב: דרב יוסף. גמרא הוא שקילר דברי רב אצל רב לא הזכיר רב יוסף שהרי קדם לו רב הרבה דורות: כיון דאיש לה מוזני. מהבעל: מוזני הוא דקאללה. הכל יודעין דלפירות יורדת והלכך לא מיחה בעל: דיחד לה. בעל קרקע אחריתי למונות ואפי' הכי לא קפיד בעל אי אכלה טפי והלכך לית לה חזקה: ודייק חזקה הוא דלית לה בלא שטר: הא ראייה יש. אם יש שטר מכירה מבעל הוי מקמה קיים: לומא. הבעל ארע' ששקרקע נקנה בכסף מעות הללו שקבלתי ממנה לא קני לה הקרקע: לגלויי וזו צעירה. מעות הטמיה ממני ומכונותי לגלות לי מעותיה וזמנות מעות שלי לקחתי מידה ולא לשם מכר ולא לדעת קנין מכירה קבלתי ולא גמריה והקניתי: שמעט מינה המוכר כו'. ופלוגמא היא לקמן: אימא. דוק הכי: הא ראייה יש. אם יש לה שטר מתנה דהתם גמר ונתן לה לריכא גלויי וזו: בתחומא. צחי מדרשות שלהן בסוף התחום היו כדי שיוכלו לבא שם בשבת מן העיריות שמסביב: א"ל. היכא דריכא שטר מכירה אפילו לגלויי וזו מיכין קבלת מעות הוי קנין גמור דלל וזו מהכא ומיקני צטר מכירה דגזי מעות הוא דריכא למימר קבלת מעות הללו לא יקני דלגלויי וזו נתחין ולעזמא קבלם אצל גזי שטר המכירה לא שייך למימר הכי אלא הכי הוא כשטר מתנה דהכל מודין צו לקמן דקנתה דמה ריוח יש לה בשכירת שטר המכירה אלא ודאי גמר ואקני לה והא ליכא למימר דאי לא כתב לה שטר לא הוה יתנה וזו ולגלויי וזו נתחין גם בצמיחת השטר

הא ראייה יש בשטר מתנה. ה"ה דה"מ למימר צטר הודאה דלא שייך ציה גלויי וזו: דל וזו מהכא ותיקני ליה בשטר. במקום שכותבין שטר היו וקאמר דבמקום הזה לא מהניא שמעמיה מידי ארע' דמהניא במקום שאין כותבין ומיהו אף במקום שכותבין שייך למימר דנפקא מינה להיכא דאמר אי (ו) צעין צטר איקני ואי צעין צכספא איקני דקני צכספא ארע' שלא כתב לו השטר אי נמי כגון שכתב השטר תמלה ואח"כ נתנה דמיס דאי אמר לגלויי וזו הוא דבעי לא קנתה: כתב לו ע"ה הנייר או ע"ה החרס. וכן תניא לענין קידושין כתב לה על הנייר או על החרס ארע' שאין צו שזה פרוטה בתוך מקודשת לי כו'. אומר ר"ת דלמי כר"א דאמר עדי מסירה כתיב דלר' מאיר כיון שרין שיממו עדים צטר קידושין כדאמר צפ"צ דקידושין (דף נח. טס) אמר ר"ג כגון דקדשה צטר שאין עליו עדים ור"מ לטעמיה דאמר עדי חמימה כרמי א"כ לא מהניא חמימה על דבר שיכול להודיין כדמתן צפ"צ דגיטין (דף כא:): אין כותבין לא על הנייר כו' ואפי' איכא עדי מסירה לא מהני לר"מ דלרין שיהא מוכיח מתוכו כדאמר צריש כל הגט (סג דף נד:): גזי כתב לגרש את הגדולה דלר"מ אפילו גדולה לא מצי מגרש משום דאין מוכח מתוכו הי מייניהו מגרש ואי"ת והא אמר צפ"צ דגיטין (דף נב:): דלא הכשיר ר' אלעזר אלא בגיטין ולא הכשיר אלא לאלתר דאכל צשאר שטרות (ט) משמע דלא הכשיר אלא לאלתר וי"ל דהכי צעי למימר דלא הכשיר רבי אלעזר אלא בגיטין ודכותיהו כמו שדה מכורה לך דהכא וכן היא דקידושין דלא נכתבו אלא לקנות שדה והאשה דומיא דגיטי הכי עשיין עיקרן לראיה אלא להתגרש אכל שטרות העומדים לראיה לא² ועי"ל דהכא וצקידושין לא איירי אלא בשכירת שטר וזו אפילו עליו כתב ידו כו' זה אינו יכול להודיין שהיה ניכר שאין זה כתב ידו: ארע' שאין בו שוה פרוטה.

תימה דמאי רבותא הוא שזה פרוטה בשלמא גזי קדושין נקט כתב לה על הנייר או על החרס ארע' שאין צו שזה פרוטה דרבותא היא דארע' שאינה מקודשת מתורת כסף כיון שאין צו שזה פרוטה מקודשת מתורת שטר אכל הכא גזי מוכר אפי' יש צו שזה פרוטה אינו קונה מתורת כסף שהרי מוכר נתן שטר ולא לוקח ואין קרקע נקנה אגב כסף: ולמה כתב בלשון מכר כדי ליפות את בחו. להיות אחריות על הנותן דקין מוכר ופ"ה שכתב לו צטר כל זה שדי מכורה לך וגם שדי נמונה וכתב לשון מתנה משום דינא דבר מלרא וקשה דאמר בהמקבל (צ"מ דף קח:): מתנה דלית בה אחריות יש בה משום דינא דבר מלרא² ועוד קשה לר"ת שדי שדי תרי זימני למה לי ואור"ת וכן ר"י דלא מייירי צשכותב שניהן אלא צשכותב מכורה או נמונה וקאמר אפי' צשכתב מכורה צמתנה צקא ליתנה לו והא דכתב בלשון מכר כדי ליפות את כמו שמתקבל עליו אחריות¹ ועי"ל דשני שטרות כותב לו צחד לשון מכירה וצחד לשון נתינה ואם יטערך לדינא דבר מלרא יראה של נתינה ולא של מכירה ואם לרין לאחריות יראה של מכירה ועי"ל דאפי' כתיבי טרתייהו צטר אחד יפה כמו מה שכתב בלשון מתנה לענין הא דתנן לקמן בהמוכר את הבית (דף ע"ג.) דר"א במוכר אכל צנותן ונתן את כולו והכי איתא בירושלמי פ"ק דקידושין ועי"ל דנפקא מינה מה שכתב בלשון מתנה שאין לרין ליתן דמיס ומיהו קשה לטעם זה דלמאי צבתי צטר צאיקני סגי: א"ר מן העבד ושחזרו בו. תימה דמאי צבתי צטר נקט ושחזרו וגרשה שיעטא דאי אין לה עליו כלום בעודו תחתיו גם לכשיולאין אין להם עליו כלום ויש לומר דסלקא דעתיה דגמר ומקני להו שיקנו לאחר שיסתחר ותתגרש: לא

מכר גמר ומקנה שהרי אינו נעשה עבד ליה צהן שטר מכירה עבד ליה לגזי לוקח: שלא רב הונא צר אצא. לתלמידי בית המדרש: והבעל

(א) נראה דל"ל לא קנתה דלמיתן דלגלויי וזו וכו'. (ב) נראה דל"ל ומשה"י אי אמרינן דקנתה היינו טעמא משום דלא אמרינן לגלויי וזו בעי.